

Snøugla Albertine er på lufta!

Av Roar Solheim, Karl-Otto Jacobsen og Ingar Jostein Øien

snøugleprosjekt, og fire satellittsendere ble anskaffet. Vi hadde faktisk håp om at snøugler skulle hekke i Norge for to år siden, da det lå an til et svært godt lemen- og smågnagerår fra Trøndelag og nordover. Slik gikk det imidlertid ikke, så forventningene var store da det kom meldinger om utsikter til et godt lemen- og smågnagerår i Finnmark sommeren 2007. Det slo til, og i begynnelsen av juli dro vi ut for å gjennomføre fangst og feltstudier.

De fire senderne som ble innkjøpt i 2005,

ble sendt tilbake til produsenten i USA våren 2007, og nye batterier ble satt inn. To av senderne har solcellepaneler, og de kan teoretisk sende i mange år. De to andre drives av batteri, og skal minimum kunne vare i to år. Da de to hunnene var fanget, var vi raskt halvveis til målet. Ett døgn senere klarte vi å fange vår tredje snøugle. Det var en voksen som vi kalte opp etter en annen snøuglepioner, nemlig Yngvar Hagen. *Yngvar* er en praktfull, nesten helt hvit hann! I tillegg var han den av snøuglene som hyppigst brakte byttedyr til

reiret. Det resulterte da også i at han var den eneste av uglene som hadde tre store unger da vi forlot hekkeområdene. Totalt fant vi fire snøuglereir, som lå nesten på linje i terrenget, med en avstand på 4,7 km mellom de to mest fjernliggende reirene.

Alle senderne virker nå og sender plott som forventet. Midt i august var uglene fremdeles i hekkeområdet, men i begynnelsen av september hadde *Albertine* og *Høst* flyttet seg et stykke mot sørøst. Vi vil etter hvert forsøke å presentere disse tre snøuglenes bevegelser på en egen hjemmeside, slik at alle kan få følge med på den spennende historien om hvor de vandrer. Det er faktisk

Albertine i lufta med sender.
Foto: Roar Solheim.

helt åpent hva de vil foreta seg. Kanskje holder de seg langs norskekysten i vinter, kanskje flyr de østover inn i Russland, eller de kan til og med finne på å fly vestover mot Grønland! Vi håper i alle fall at de får fly i fred og at de holder seg i live med virkelige sendere i mange år framover.

Sommerens suksess gir godt håp om at vi skal kunne skaffe flere midler, slik at vi kan utstyre et større antall snøugler med sendere i de nærmeste åra. Håpet er at 15-20 voksne snøugler med satellittsendere skal kunne gi et godt bilde av artens bevegelser til og fra Skandinavia. Arbeidet siden 2005 har blitt støttet økonomisk med bidrag fra Direktoratet for naturforvaltning, Norsk Fuglevernssfond, og Fylkesmennene i Nord-Trøndelag, Nordland og Troms, samt av de institusjonene som hver enkelt av oss er tilknyttet (Agder naturmuseum og botaniske hage, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Ornitologisk Forening).

Et av de fire snøugleparene som vi fant i Finnmark sommeren 2007. Foto: Roar Solheim.

Fredag den 13. juli klarte vi det! Vi fanget vår første voksne snøugle og utstyrte den med satellittbasert radiosender. På forhånd hadde vi avgjort at den første ugla skulle kalles opp etter Albert Ovesen, som er den eneste av de tidlige snøugle-pionerene som ennå er i live. Den første ugla var en hunn, så dermed kunne den ikke hete Albert. Men *Albertine* er ikke langt unna, så valget falt ganske naturlig. Fredag den 13. hadde imidlertid flere overraskelser i vente. Innen døgnet var omme hadde vi klart å fange nok en snøugle hunn. Denne fikk navnet *Høst*, etter Per Høst som studerte snøuglene på Hardangervidda i flere år.

De første planleggingene for å kunne sette satellittsendere på snøugler startet allerede i 1993, da det lå an til snøuglehekkning i Finnmark. Det slo ikke til, fordi lemenbestanden brøt sammen tidlig under snøsmeltingen det året. Men verdifulle observasjoner av uglernes atferd ble samlet inn, slik at vi hadde et grunnlag for å planlegge fangsten ved neste korsvei.

I 2005 fikk vi tildelt midler til et nytt

Roar Solheim med Albertine – den første snøugla i Europa med satellittsender. Foto: Karl-Otto Jacobsen.

Albertine i lufta med sender.
Foto: Roar Solheim.

